

ЊИВА

Ратарски недељни лист.

Број 17.

25. (42.) априла 1915.

XVIII. год.

Претплата је: 3 круне на целу годину.
Издази сваке недеље.

Уредништво и наклада «Њиве» је:
Budapest, Egyetem-utca 4.

Издази и на мађарском, словачком, рушњачком, румунском и немачком језику.

Какви су нам усеви?

Какви су усеви? После питања: Како је нашој јуначкој војсци — пита се свет: какви су нам усеви? Овако се питају не само људи ратари, него овако се пита свако у нашој држави; јер то знаде данас и мало и велико, да ако победимо у економском рату, онда смо ујемчили победу и оружјем.

Свако чека с великим нестрпљењем да чује какви су изгледи за овогодишњу жетву?

Прошних година је наша пољопривредна влада сваке две недеље издавала подробне извештаје о томе, какво је у земљи економско стање. Ови су извештаји били све то поузданији, јер се у њима огледала чиста слика наше пољопривреде. Из ових извештаја могао је свако

разабрати: како стоје у овом или оном крају јесењи или пролећни усеви; какво је жито, раж, јечам; где су и какове су недаће постигле наше газде и какве ће, према приликама, бити отприлике цене појединим производима. Често пута је и наш лист доносио оваке извештаје, да би се читаоци обавестили о томе како нам стоје усеви — али овако важан извештај као што је садањи, министар пољопривреде још није издао.

Извештај овај задовољава нас, умирује нас. Ма да не достаје радне снаге, ипак су пољски радови по целој држави нашој посвршивани. — Земље је посејано готово исто толико, колико је посејавано у мирно доба. Ове године не мож' замерити ни јесењим ни пролећним усевима. Па и поплављене земље не трпе велике штете. Опће стање летине је несрав-

вено боље него што је лане било у ово доба године. Тада се свет тужио да мора да преорава, а штета које су починили мишеви и друге штеточиње и да местимице позни јесењи усеви нису никли тек са пролећа. Прошле јесени су нам усеви већ лепо ојачали били пре него што је настала строга зима. Мање нас ове године задовољава стање детелине, лудерне, ливада, пашњака и воћака. Но надамо се, да ће лепо пролећно време и њихово стање поправити.

Из званичнога извештаја о стању усева изводимо најважније у следећем :

Економски рад.

Дуга јесен и необично блага зима била је по економске радове у главном повољна; јер су газде унаточ умањеној радној снази ипак могле, без веће штете и у време, да пораде све своје пољске послове. Отештани су, успорили су, пролећне радове мартовски снегови и по томе и топлеће тих снегова тако, да су тамо где су земље глиновите истом крајем марта могли с пуном снагом да отпочну те радове. Али од то доба, како је време топло и већином суво, теку ти радови удвојеном снагом: орање, сејање, ђубрење, спремање земље за сејање кукуруза, репе и кромпира, сејање зелени по вртовима, чишћење воћака, виноградеки послови, дрњање јесењих усева, ливада и детелиништа итд.

Пролећни усеви.

На многим местима могли су тек свршетком марта да сеју пролећни јечам и зоб тако, да то сејање по равницама још и сада траје. По бреговитим земљама и по пескуљама, а и по крајевима где је фебруара месеца било сухо време те су зоб и јечам посејали, сад је усев тај већ и никао; раван је, густ је и здрав је, те се ових задњих лепих дана снажно развија.

Јесењи усеви.

За јесенас посејано жито, раж и јечам време је било најподесније. Дуга и блага јесен омогућила је, те су газде могле земље одређене за јесење усеве и са мањом радном снагом потпуно усејати, те тако посејани простор земље и у овим ванредним приликама готово је тако исто велики, колико је бивао у редовно време. Пољски мишеви, који су се за суве јесењи грдно накотили били — за три кишовита зимња месеца су силно поскапали, да нису нигде починили већих штета. Ово благо и кишовито зимско време тако је добро утецало на јесење усеве, да су се они свугде врло оснажили и развили те им не може нико забавити, но се можемо казати од њих, ако нам дођу до руке, врло лепе беривету. Понешто се људи туже у оним крајевима, где има многих дољача и придолица, да су им јесењи усеви у води, али како су ти усеви већ снажно развијени а воде већ и опадају — надамо се, да ни отуда не ће бити великих штета. На бубе и други гад — не чују се тужбе.

Други усеви.

Детелина и лудерна је са дужега хладнога времена још врло заостала, те је тек задњих топлијих дана почела да се боље развија. Местимице су јесенашње штете од пољских мишева тако велике, да ће се морати преорати, особито скорашњи, млађи усеви. Старији усеви су лакше претрпели штете од мишева, добро су презимели, а где су подрљани, тамо лепо напредују.

Трава је по ливадама и пашњацима са хладнога времена мало заостала. Бреговити крајеви су под утецајем задњих благих дана почели да се зелене; по дољачама и придолицама има местимице још воде — отуда благо (стока) не може још да излази на пашу.

Пиће је по местима, где је било много војника, неостало и тешко да ће дотрајати до нове; местимице је сламе сасвим нестало.

Рано воће са хладнога времена спорије пуни, али се већ отимље. Бадем и кајсије су местимице већ и цветале.

Марва, благо, је у опће здраво. Рогата стока је са слабе пиће мршава. Међу овцама појавио се местимице метињ.

Ето видите за нас тај давно ишчекивани извештај о почетку економске нове године не само умирује, него нам у ово ратно доба улева и најленше наде. Почетак, први корак добар је — а остало зависи од доброга времена, од наше вредноће и од истрајности.

Пазимо добро! Победа у овој великом светској рату зависи од наших вредних, неуморних руку.

Није слободно продати жетву унапред.

Да бисмо победили и у економском рату, издала је Влада наредбу: да ове године није слободно продати жетву унапред. Тиме се и опет иде у хатар нашим пољопривредницима, јер се жетва отима из руку бесавесних ишекуланата. Забрањено је дакле унапред продати: жита, ражи наполице, јечма, зоби, кукуруза, репшце, кромпира, махунастог зеља, било посебном ценом, било ђутуре. Ова забрана не тиче се оних баштених производа, које овде нисмо набројали а особито се не тиче ни вина, ни воћа.

Дакле године 1915. није слободно унапред продати наведене пољопривредне производе — али није слободно ни купити их. Ако би се ипак догодила така продаја или куп, тај не вреди. Ништетни су и они купови, који су закључени пре ове наредбе. Исто тако није слободно унапред продати ни мељаву, брашно, тих набројених производа.

Ко прекрши ову наредбу, било да посредује при овакој продаји и куповини, било да у томе суделује, чини преступ и у колико му учин не потпада под удар строжије казни, биће кажњен са два месеца затвора и са глобом до 600 круна.

О државној ратној припомоћи.

Пићају са више страна многи, како се даје државна ратна припомоћ члановима породице поводом оне мобилизације позваних причувника (резервиста), донакнадних причувника, домобранаца, пучких усташа, стално на допуст стављених и других овлашћеника? Многи не знају коме припада, коме не припада та ратна припомоћ, када почиње и докле траје, колико износи припомоћ и припомоћ за станарину, како је треба молити и како се и где исплаћује? Ево ћемо о томе да извистимо своје читаоце — подробно.

Ратну припомоћ може да тражи: Позваникова супруга, дете (и онда, ако је рођено у незаконитом браку т. зв. «копиле») посвојче, унуче, отац, мати, очув, маћеха, дед, баба, таст, пуница, рођени брат или сестра, полубрат и полусестра. — Да ово добро упамтите: сви ови, које смо набројили, могу само онда тражити државну ратну припомоћ, ако нису кадри да се сами издржавају из прихода свога имања или из другог каквог самосталнога занимања — и ако је њих у војеку позвани пре тога, било самим било делимице, издржавао својом зарадом.

Државна ратна припомоћ износи за свакога породичнога за припомоћ овлаштенога члана по глави и дневно онолико, колико се у месту позваника плаћа за опекрбу пропућујућег војника. Од ове припомоћи примају само половицу они чланови породице, који су млађи од осам година и они чланови породице, које је позваник издржавао само делимично.

У случају да на државну ратну припомоћ овлаштени станује у најмлањем стану, припада му и потпора за станарину. Потпора ова износи обично половину оне своте колико износи укупна потпора установљена за целу породицу дневно. Но примећујемо да потпора за станарину, срачуњена на једну годину дана, не може износити више него што плаћа породица годишње станарину. И то ваља знати, да за породицу утврђена потпора и потпора за станарину укупно дневно не може износити више него што је била просечно дневна зарада позваникова — јер држави је само то позив да накнади зараду на војену службу позваног издржаваоца породице.

Пристојбу пропућујућих војника установљује сваке године за разне крајеве наше државе домобрански министар. Да би свако могао лако израчунати колико припада потпоре свакоме, ево ћемо да саопћимо овде меру потпоре установљену за годину 1914. и 1915-ту за разне крајеве:

Са десне стране налазећи се први ступац бројева означаје дневну потпору, а други ступац станаринску пристојбу.

а) За жупаније Алшофехер, Бестерцenasод, Брашо, Чик, Фогараш, Харомсек, Хуњад, Кипкикиле, Колож, Марош-Торда, Нађкикиле, Себен, Солнокдобока, Тордаарањош и Удвархељ, као и за њихове опћине са уређеним магистратом и муниципалним правом овлаштене вароши, изузев Нађсебен — — — — — 57 28:5

б) За жупаније Арад, Бекеш, Бихар, Чанад, Чонград, Хајду, Крашосерењ, Марамарош, Саболч, Сатмар, Силађ, Темеш, Торонтал и Угоча, као и за њихове опћине са уређеним магистратом и за са муниципалним правом овлашћене вароши, изузев Темешвар — — — — — 62:31

в) За жупаније Абаујторна, Берег, Боршод, Гемер и Кишхонт, Хевеш, Јаснађкунсолнок, Шарош, Сепеш, Унг и Землен, као и за њихове опћине са уређеним магистратом и са муниципалним правом овлашћене вароши, изузев Кашу — — — — — 63 31:5

г) За жупаније Беловар-Крижевци, Лика-Крбава, Модруш-Река, Пожега, Срем, Вараждин, Вировитица и Загреб и у њима лежећим градовима, изузев Загреб — — — — — 64:32

д) За жупаније Арва, Бач-Бодрог, Барш, Естергом, Хонт, Лишто, Ноград, Њитра, Пешт-пилиш-шолт-кишкуп, Пожоњ, Тренчен, Туроц и Зољом, као

Са буковинскога ратишта: Хусарска стража у буковинским планинама.

и за њихове општине са уређеним магистратом и са муниципалним правом овлашћене вароши, изузев Буданешт и Пожоњ _____ 68 34

е) За жупаније Барања, Фејер, Комаром, Мошон, Шомођ, Шопрон, Толна, Ваш, Веспрем, Зала, као за њихове општине са уређеним магистратом и муниципалним правом овлашћене вароши _____	70 35
ж) У Нађсебену _____	64 32
У Темешвару _____	66 33
У Загребу _____	71 35.5
У Буданешти _____	78 39
У Каши _____	80 40
У Фиуми _____	81 40.5
У Пожоњу _____	88 44

Да би наши мили читаоци што лакше и боље разумели, доносимо и један пример.

Пример: Позваник оставио је за собом у Араду сунругу, 12-годишњег сина, 7-годишњу посвојену кћер и бабу. Дневна потпора за двоје одраслих и 12-годишњег сина износи 62 филера за свакога; потпора за станарину пак за свакога по 31 филер или ти трипут по 93 филера, дакле укупно 2 круне 79 филера. За кћер испод 12 година износи потпора и станарина 46 филера (половину од 93 филера). За целу породицу коју је позваник за собом оставио и коју је он издржавао износи укупна потпора 3 круне 25 филера дневно.

Ето сад ће бити ово свакоме доста јасно.

Л. Т.

Сетва.

Давно је грануло тако тужно пролеће на благословену мађарску земљу као ове године, када један део орачачејача у далеким крајевима живи и туђинску земљу оплођава проливањем драгоцене крви своје.

Па какве су сиротињске ране зоре овога предпролећа! Иначе, кад не беше другог посла, излазили су у гомилама газде на своје малене њиве по разривеним «ленијама» (путевима), да погледају орошене усеве како напредују и да виде целу таблу хране, над којом се још налази сребрнасто бео слој магле, који се под упливом све јачих и јачих сунчаних зракова постепено разилази.

Какав је сада озелењен хатар?

Још пре неколико дана покривао је бео снежни покривач земљу, али је овај био краткога века и нестаде га брзо. Сада море зеленила пред нама, докле год нам око види.

Свугде сам усев, над којим се распростире чудновато плавичасто небо са млазевима (облацима), а на крају хоризонта зелено море усева: као да у даљини тавно зеленило младога усева прелази на небесне њиве преко наших глава.

Алфелдски ветар пун песка јури и звижди. Ко би нам знао рећи, где

Са севернога ратишта : Разнода војника за време одмора.

Са севернога ратишта: Приправљање менаже.

брину о домаћем псу, није чудо што наши пси пате врло често од бесноће те нападају у том своме беснилу и газде и животиње.»

Знаде се из званичних извештаја који су изишли крајем фебруара месеца о. г. да у нас од 63 жупанија има у 54 жупанији бесних паса а у гдекојим је по 6 па чак и 41 срезова заражено са бесним псима. У 143 срезова наше државе има 200 опћина у којима се зна за бесноћу. Колико ли имаде опћина у којима се не зна за бесноћу. Колико ли имаде опћина у којима се не зна или не чује за бесноћу међу псима па и међу људима! Један бесан пас може да се науједа ваздан других паса и мачака, па после и ови побесне и распростиру бесноћу.

Када по несрећи бесан пас навали па дете или на човека па га уједе — то ваља га одмах довести у Будапешту у тако звани Пастеров завод, где ће наћи извесног лека својој ужасној болести, само ако је похитао да га потражи одмах у почетку. На коме избије беснило, томе на жалост нема више помоћи па ни лека.

Пастарина, где је заведена, у првоме реду за то да се сузбије бесноћа у паса, те да се људи очувају од ове ужасне болести — а не да се спасавају зечеви за ловце!

Но међутим ваља помислити и на то, да данас лов није више оно што је некад био. — Изнајмљивање ловишта доноси опћинама годишње много хиљада круна, те им тиме смањује опћински намет — што иде у прилог и газдама. Закушнику ло-

винта стало је дакле до тога, да му дивљач не гоне и не даве пси-битанге-скитнице. Ратар који се брине за своју корист, нека тиме не наноси штете другоме.

Пастарина не захтева да се затиру пси — него да се као корисне домаће животиње пазе, негују, да не постану пусти и скитнице од куће до куће, него да буду своме госи заиста од користи. Нека је пас будан чувар куће и кућништа — а кад га госа изведе у поље, на њиву, на орање, нека пас тамо тамани и пољске мишеве. Али газди ће бити још више вајде од тога, ако се не ослони само на свога пса, него ако буде таманио и сам пољскога миша онако, како смо га ми у листу овоме недавно упутили.

Ј. О.

Како би се могло наше воћарство унапредити? *

Написао: Стјепан Којдл — Пожега.

(Наставак)

У овим крајевима наше домовине ваљало би установити, које воће и које врсте дотичног воћа, да се на велико расаде и гаје, да би се могло наше воћарство доиста — већ једанпут — засновати на напредном темељу! Сваки наш крај постао би тада гласовит својим воћем, односно

* Извод из истоимених књижице поштованог писца, са његовом дозволу.

Са севернога ратишта: Хусари се греју крај покретне таборске пећи.

врстама дотичнога воћа, те би тако трговци с воћем и други интересенти знали већ унапред, где ће ово или оно воће, дотично ову или ону врсту тога воћа, моћи у великим количинама набавити! За такво воће т. ј. за велике количине једноличног воћа и врста плаћа се увек по метерској центи за 5—10—15 круна више, него ли за мешавину од врста!

Као год што су се у појединим крајевима размножиле разне лошије врсте јабука, крушака и другог воћа, тако исто ваља настојати, да се у подвострученој множини развију или размноже ваљане столне и трговачке врсте дотичног воћа. Досадање се мешавине лошијих врста, које немају у трговини никакву прођу, имају прицепити са оно мало врста дотичног воћа, које су изабране за дотични крај. Прицепљивање неприкладних врста врло је важан посао у напредном воћарству, јер се помоћу ове операције може цело воћарство реорганизовати и побољшати, т. ј. учинити таквим, како ће бити кадро донашати користи. Потребно је с тога да се прицепљивање неприкладних врста јабука и крушака све то више удоми, јер ће се тиме моћи брзо и јефтино поправити оне погрешке, које су обзиром на избор врста учињене приликом оснивања воћњака или садње воћака у опће.

У «Wiener Landwirtschaftliche Zeitung»-у од 8. маја 1912. под насловом «Zur Sortenwahl im Landesobstbau» Алфред Колерт вели, да је у целој Европи највећа погрешка у воћарству та, што постоји цела смешна

врста. Треба ићи за тим, да се сталне врсте дотичног воћа могу на вагоне продавати, јер ће се само у том случају воћарство рентираги.

Надаље вели А. Колерт ово: «Селџак премало чита, а стручна се предавања премало држе, а због тога се обзиром на ваљан избор врста не могу получити успеси. Треба се прилагодити захтевима модерног доба, те узгајати fine врсте дотичног воћа, јер се само тада воћарство исплаћује. Данас на све стране долазе странци, који врло радо купују fine воће и добро га плаћају. Све неприкладне врсте јабука и крушака — ма да су већ 30 до 40 година старе — ваља прицепити са врстама, које су прикладне за постојеће климатске прилике, тло итд. Једна једина врста — понуђена у великој количини — плаћа се два до три пута више, него ли мешавина од врста! Надаље ваља ићи за тим, да се имена дотичних врста ваљано означе, а селџака треба уверити о сходности ваљано означених имена и о вредности једне врсте у великим количинама.»

Племке (калами, Edelreiser) за прицепљивање неприкладних врста или уопће за оплемењивање воћака, имаду се вазда узимати са потпуно здравих, плодних и изабраних (селекцијонисаних) воћака односне врсте, јер се само помоћу ригорозног поступка пригодно узимања племака, у сврху процепљивања или оплемењивања, у опће могу постићи у воћарству ваљани успеси, док се у противном случају остаје тамо, где се и пре било!

Огледало светскога рата.

Након скоро девет месеци што траје овај рат, можемо поуздано казати: да нас непријатељи, који су нас напали, не ће победити. Од како нам је пошло за руком да зауставимо руску надмоћну силу у Карпатима — сатиремо мања оделења њихове војске и потискујемо је назад. Корак по корак сузбијамо руску војску, која осећа живо да се прекинуо онај ланац, по којем су је снабдевали са храном, те отуд све то више руских војника пребегавају к нама и предају нам се.

Руски извештаји, који су у задње време кинтели са лажним вестима о тобожњим руским победама, сада су умукнули, али све непрестано јављају како се аустријека и немачка војска непрекидно појачава — те да Русима није могуће да савладају овај отпор, који им се испречио у Карпатима. Већ и у Петрограду почињу да увиђају да нас не могу победити.

После толиких беда и јада, после толиких суза, појављује нам се радосна нада: да ћемо на крају крајева ипак ми победити. Наша је слава да смо знали не само задржати грдну руску силу, него смо је могли и сузбити. То ће бити одесудно, те ће се завршити ратовање и на северу и на западу.

Надвојвода Јосиф и Руси. Први дан Ускреса уздигао се из рускога стрељачкога рова један руски војник. Одбацио је своју пушку и завитлао је белу мараму — знак да хоће мирно да се приближи мађарској војсци. Руски војник донео је зеца, којем је о врату висила цедуља са овим написом: «Желимо својим славним непријатељима срећни светли празник ускршњи, а врховном заповеднику подносимо у своје признање овај мали дарак.» Надвојвода је почастио рускога војника и послао је по њему на ударје руским војницима 200 цигарета.

Разрешавање узапћене хране. Преузвишени г. барон Имре Гиљањ, министар пољопривреде, послао је жупанијским властима наредбу: да поджупани и надсолгабирови могу храну, коју су приватним особама узаптели у млиновима, ако ова не износи више од три метарске центе, од зашта разрешити али власници ове хране морају исказати да од ове хране немају више но што им је власт при попису узаптила.

Поплава на поседу грофа Тисе. Бихарском се околицом разлило право море над овогодишњим усевима. Кереш је изашао из корита и поплавио сав крај до бекешке границе. Та је несрећа задесила господара Геста, министра-председника, преузвишенога г. Стевана грофа Тису, баш као и најситнијег жадањског сељака, с том разликом, што је гестеком господару бујица покрила 1300 катастралних јутара земље. Од Ђанте до Шаркерестура лежи под водом посед грофа Тисе, а мале господаре у Бекешу чувају од поплаве тек бране његовог властелинства. Господареки управитељ грофа Тисе поднео је с тога извешће преузвишеному господину: «Код Шаркадерестура пробио је Кереш уставе. Више но хиљаду јутара наше земље лежи под водом.»

Гроф Тиса узео је извештај до знања и

познато брижни господар, који би иначе одмах био похитао кући у Геес, није свом управитељу овај пут ни одговорио. Тај је пак одлетио равно у брзојавни уред.

— На поручју од 1300 катастралних јутара лежи вода у висини човека. Изволите допустити, да отворимо бране.

И дошао је лаконички одговор грофов:

— У бране нека се не дира!

Лако је то поручити! Али ако се бране не одстране, не ће ове године бити онде ни зрна пшенице. Господарски управитељ није могао пропустити, да не брзојави свом господару: «Ове године нема жетве.» На што је дошао кратак одговор: «Не марим!» Управитељ се у очају дао на пут у Будимпешту, да умено опрца грофу погубао, али на његово извешће гроф Тиса је тек жалосно гледао пред себе и тихо рекао:

— Ништа зато, господин Тенфлер! Радије пострадајмо ми! Јер ако одстранимо бране и цуetime воду, сва би села бекешког селаштва спала на просјачки штап. Нама ће већ родити пшеница у Радвању.

Смештање војничких инвалида. Балатонска Задруга сместила је више хиљада инвалида по купатилима крај језера Балатона и уредила им је неколике радионице за плетење котарица од рогоза и сите. Међу овима инвалидима имаде један војник коме је тој смрвио ногу. Тај се толико извештно плетењу асура, да заслужује шест круна дневно.

Војена пошта. У задње време стизали су с војеном поштом често писма писана брзописом, туреким, јеврејским језиком; писма писана ћирилицом, па су тако писана писма и предавана. Пошто по правилнику војене поште није слободно писати језиком и писменим које поштари не могу да контролишу — то војничка пошта тако писана писма не ће ни примати ни достављати.

Број погинулих и рањених. Међународна писарница «Друштва Црвенога Крста» у Швајцарској извештава нас, колико је војника погинуло и рањено у овоме рату. По томе извештају имале су војске свију ратујућих држава до 1. јануара 1915. укупно 2 милијона 339 хиљада умрлих а 4 милијона 35 и по хиљада рањених и болесних војника. А колико се тих јадника нагомилало тек од Нове Године до Ускреса? Ужас је на то и помислити!

Петроградски живот.

Лист «Svenska Dagbladet», што излази у Штокхолму, приоцинио је недавно ово занимиво писмо из Петрограда:

«Одушевљења, што се било појавило првих дана рата, местимице је сасвим већ нестало. Улице су неугодно тихе, те се свагде виђају тек озбиљна, потиштена лица и свако се понизно предаје у руке судбине. Особито удара у очи велика множина жена у прним хаљинама. Као да се црна копрена натисла на читав главни град. Иначе тако весели и обесни петроградски живаљ, сада се узбуљиво, растужно.

А може ли се томе и чудити? Жртвама, што их је овај страшни рат већ досад покосио, ни броја се не зна, а губитци гарде петроградских пуковнија управо су ужасни. Код тих је пуковнија пало око шездесет постоака часника, али има пуковнија, где је од 75 часника само 10 или 12 остало живо на ратишту, шта више: у једној коњаничкој пуковнији преостала су само четири часника.

Свагде и у свим круговима чује се тек жеља, да би се овај страшни рат што пре довршио. Али тој жељи за миром усуђују се тек у затвореним круговима дати одушке, јер би у јавном животу љуто настрадао, ко би изразио такову жељу. У јавности свуда по Петрограду носе људи кринку, те се међусобно варају, лажу и причају бајке о победама, у које ни сами не верују, те изричу наду о победи, којој се нико доиста не нада.

А штампа? Ову су немилу притиснули и оковали гвозденим ланцима. Морала се одрећи тежње, да самостално мисли.

Непрегледне множине рањеника, што се даномице враћају с ратишта, сасвим другачије говоре. Оне не приповедају о победама, већ о крвавим, тешким поразима, о страшном страдању, о глади и убитачним напорима, што су их морали подносити. С ужасом го-

воре о рату, у који се већ нико од њих не ће да враћа.

Као што је нестало одушевљења за рат, тако се смањило и занимање за догађаје на ратишту. Скрб за рањенике такођер је попустила, чему је доказом слаб одзив за куповање разних знакова и биљега, што их је за првих месеци рата свет лакомо куповао и вољно преплаћивао. Сваки радник, сваки пролетарац придонео је свој обод, те охоло закитио груд домољубним знаком. А данас продавачи пристоје сате и дане, а да ништа не продаду. Њиховим се молбама нико не одзива, одговором им је тек хладна, окрутна шутња. Те прилике карактеризују понајбоље садање расположење рускога опћинства.

Тим се непријатним појавама придружиле још и болести и нутарњи немири. Расположење радника и покрајинског житељства ванредно је узбуђено и напето, а строга казна, којом је ударено неколико социјалистичких вођа, још је већма угрозила положај. Најстроже опсадно стање што је проглашено у Петрограду и у другим градовима и у којем се сваки покушај раздраживања кажњива емрћу на вешалима или стрељањем, омогућило је влади, да донекле држи становништво на узди.

С друге је стране колера, пошалина и велика студен покосила многе жртве. Придружило се тим невољама још и недостатак лечника и здравствених помагала. Ако у пролеће почну беснети заразне болести, може се сасвим поуздано очекивати, да ће свагде доћи до немира и буне. А што би се 1905. било догодило у Петрограду, да није био на расположењу читави збор гарде? Али како да се сада предупреду немири?

Присутност множине рањеника, реконвалесцената и новака даје главному граду и сада неки значај војничкога табора. Приближимо ли се којему тргу, већ се из далека чује командовно бројење:

— Раз, два, три, четири...

Сваки трг, свака пира улица прометнула се у вежбалиште. На тргу пред зимском палатом и на другим трговима стоје читаве цуковније новака, које се онде вежбају.

Частници се нигде не виде. Новаци, пучке усташе, све сами људи од четрдесет

и више година, који никако не могу да науче држати такт, а још су увек у грађанском оделу, како су већ пре два месеца дошли. Тек је веома мало униформираних чета, али и те су редовно без пушака.»

Дописник завршује своје писмо речима. «Кад сам недавно прошао вежбалиштем, те био сведоком млитавој равнодушности новака, као и незнању и неувећаности самих вођа, подишло ме је дубоко уверење, да се оваковим војницима данас већ није могуће војевати.» «Нар. Нов.»

Одговорни уредник: ЧИКА-СТЕВА.

Мађарска газдинска Задруга

образује бесплатно сеоске задруге, газдинске кругове и аренданска друштва и даје бесплатна савета у свима задругарским пословима. Земљоделцима даје бесплатна упутства при куповању земље, те држи указ земља, продаваца и купаца. Ко је рад земље да купи или да прода, нека ту своју намеру јави Мађарској Газдинској Задрузи. Адреса је ова: Budapest, IX., Üllői-út 25. szám.

Састанци за нашу потпорну благајницу.

Врло нагло расте број оних, који су похитали да осигурају себе и своју породицу код радничке потпорне благајнице. По свима крајевима у земљи држе се састанци, на којима се држе поучна предавања о користима потпорне благајнице и тим приликама се уписују за чланове врло многи, који мисле и на сутра, на своју будућност.

ПОЗИВ НА ПРЕТПЛАТУ.

Преплатна је цена недељном, илустрованом, ратарском листу Њиви само 3 круне годишње. Поред ове малене претплатне цене добивају наши поштовани претплатници календар на дар, као божићни поклон Њивин—читаоцима.

Кад смо пре седамнаест година основали ратарски недељни лист Њиву нагласили смо: да смо ради да листом овим по јефтину цену уносимо у српску ратарску кућу здраву и корисну поуку, да забавним начином поучавамо српскога ратара корисноме знању и умењу — зарад његова свестрана напретка а у времену, у коме се свако живи отима да напредује. — Прелистајте нашу Њиву од године 1898. па до данас, па ћете се уверити из сваког ретка: да смо се поштено трудили, да се приближимо циљу, који смо истакли. Велики и неочекивани одзив, којег је стекао лист наш међу српским ратарима за ових седамнаест година излажења свога ободрава нас, да прионемо из све снаге и даље: да наша Њива буде из дана у дан све боља и лепша, а тиме српскоме ратару милија. — У то име излазиће Њива и од сада са овим подесним насловом сваке недеље једанпут, на целом табаку овако лепе глатке артије, урешена лепим и одабраним сликама и доносиће у свакоме броју: поуке из пољоделства, вођарства и из сваке друге гране кориснога рада; учиће ратаре пчеларењу, гајењу стоке и пернате живине; извештаваће га о новостима у народу и држави, казиваће му шта бива по свету; саопштаваће му земаљске и државне законе и уредбе; поучаваће га у разним важнијим грађанским пословима; одговараће на његова питања и упутиће га како да се помогне у својој нужди и потреби. — Овако лепо урешен, јефтин, забавно-поучни, недељни лист као што је наш лист Њива, — снажиће Србина ратара у борби живота за његов опстанак и напредак. У то име молимо све Србе ратаре који радо читају и читањем се пријатно забављају и поучавају: да се претплате на Њиву одмах од првих бројева, а ми ћемо им лист слати тачно и уредно. Лист је наш јефтинији и од погачица, зато га нико не може добити на вересију. — Претплата се шаље на адресу:

A Nyiva kiadóhivatalának Budapest, IV., Egyetem-utca 4.